ECLI:LV:AT:2025:0814.16870003521.3.L

Lieta Nr. 16870003521, SKK-334/2025

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 14. augustā

Senāts šādā sastāvā: senatores Sandra Kaija, Aija Branta, Inguna Radzeviča,

iepazinies ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Benno Butuļa kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2025. gada 14. janvāra lēmumu atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas 2025. gada 14. janvāra lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Pamatojot savu lūgumu, aizstāvis norāda, ka apsūdzētā /Persona A/ darbībās nav Krimināllikuma 318. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīmes. Apelācijas instances tiesa ir nepamatoti konstatējusi kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu /Persona B/ prasījuma noilguma sākuma brīdi – 2016. gada 17. janvāri. Līdz ar to tiesa nepamatoti konstatējusi, ka 2019. gada 17. aprīlī bija iestājies noilgums tās izmaksai, t. i., divi gadi. Tiesa, norādot, ka 2016. gada 17. janvārī tika izbeigtas darba tiesiskās attiecības, nav ņēmusi vērā, ka pilnvarojuma līgums ar /Persona B/ netika noslēgts. Tā kā /Persona B/ turpināja pildīt tos pašus pienākumus, tad saskaņā ar Darba likuma 45. panta ceturto daļu darba tiesiskās attiecības faktiski turpinājās arī pēc 2016. gada 17. janvāra. Turklāt apelācijas instances tiesa nav pamatojusi, kādi normatīvie akti noteica /Persona A/ kā SIA „/Nosaukums/" kapitāla daļu turētāja pārstāvja pilnvaras kontrolēt vai uzņemties atbildību par /Persona B/ izmaksājamās kompensācijas apmēra, aprēķina un noilguma jautājumiem. Tas neietilpa /Persona A/ pilnvarās, tādēļ /Persona A/ nevarēja būt par to atbildīgs.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā faktiski atkārtoti apelācijas sūdzības argumenti, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir detalizēti izvērtējusi lietā esošos pierādījumus atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām un pamatoti konstatējusi apsūdzētā /Persona A/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 318. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka /Persona A/ kā valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, tajā skaitā kā SIA „/Nosaukums/” kapitāla daļu turētāja pārstāvis, ārkārtas dalībnieku sapulcē, kurā piedalījās /Persona A/ un SIA „/Nosaukums/” valdes loceklis /Persona B/, lēmis par valdes locekļa /Persona B/ atsaukšanu no valdes locekļa amata un, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, nepastāvot Darba likuma 149. panta piektajā daļā noteiktajam tiesiskajam pamatam, nelikumīgi noteicis /Persona B/ kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu. Tiesa atzinusi, ka uz SIA „/Nosaukums/” ārkārtas dalībnieku sapulcē pieņemtā lēmuma pamata SIA „/Nosaukums/” grāmatvede aprēķināja /Persona B/ izmaksājamās kompensācijas apmēru un veica tās izmaksu. Tādējādi tiesa konstatējusi cēlonisko sakarību starp /Persona A/ rīcību un tās smagajām sekām – nepamatotas kompensācijas izmaksu /Persona B/ lielā apmērā, t. i., 37 561,84*euro*.

Apelācijas instances tiesa atzinusi par nepamatotu aizstāvja viedokli, ka /Persona B/ līdz pat viņa atsaukšanaino valdes locekļa amata 2019. gada 17. aprīlī ir bijis spēkā 2002. gada 29. novembrī uz nenoteiktu laiku noslēgtais darba līgums. Tiesa atzinusi, ka /Persona B/ darba līgums ir bijis noslēgts uz noteiktu laiku un viņa darba tiesiskās attiecības ar SIA „/Nosaukums/” beidzās 2016. gada 17. janvārī. Tiesa norādījusi, ka saskaņā ar Darba likuma 128. pantu visas naudas summas, kas darbiniekam pienākas no darba devēja, izmaksājamas pēdējā darba dienā, proti, izbeidzoties darba tiesiskajām attiecībām. Tādējādi /Persona B/ 2016. gada 17. janvārī, izbeidzoties darba līgumam, bija tiesības prasīt un saņemt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu saskaņā ar Darba likuma 149. panta piekto daļu. Savukārt Darba likuma 31. panta pirmā daļa noteic, ka visi prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā. Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka ir iestājies noilgums un 2019. gada 17. aprīlī /Persona B/ nebija nosakāma kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu par periodu līdz 2016. gadam.

Tiesa, pamatojoties uz 2016. gada 6. janvāra SIA „/Nosaukums/” ārkārtas dalībnieku sapulces protokolā Nr. 1 norādītajām ziņām, konstatējusi, ka sakarā ar valdes locekļa pilnvaru termiņa beigām un saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 74. panta otrās daļas 1. punktu /Persona B/ ievēlēts par valdes locekli ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi. Tāpat noteikts, ka valdes locekļa pilnvaras sākas no 2016. gada 16. janvāra, un noteikta vienota mēneša atlīdzība par valdes locekļa pienākumu izpildi un atlīdzība par amata pienākumu izpildi kapitālsabiedrībā. Tādējādi /Persona B/ no 2016. gada 16. janvāra, balstoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu, tika ievēlēts par SIA „/Nosaukums/” valdes locekli uz pieciem gadiem. Tiesa norādījusi, ka, lai arī pilnvarojuma līgums ar /Persona B/ netika noslēgts, /Persona A/ zināja, ka turpmāk /Persona B/ kā SIA „/Nosaukums/” valdes locekļa amata pilnvaras par valdes locekļa pienākumu izpildi izrietēja no speciālā likuma, t. i., Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma. Minētais likums neparedz neizmantotā atvaļinājuma kompensāciju valdes loceklim. Arī Darba likumā iekļautais tiesiskais regulējums par ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma piešķiršanu, kā arī atlīdzību par neizmantoto atvaļinājumu, kas pienākas darba tiesisko attiecību izbeigšanās gadījumā, valdes loceklim nav piemērojams. Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka arī par periodu no 2016. gada līdz 2019. gada 17. aprīlim /Persona B/ nebija nosakāma kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā faktiski pamatoti ar aizstāvja subjektīvo viedokli par Darba likuma normu saturu un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta pirmo daļu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta otrās daļas 2. punktu tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā Senāta lēmumos Nr. SKC-2009/2016 un Nr. SKC-340/2019 izteiktās atziņas.

Senāts atzīst, ka šis apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja kasācijas sūdzības arguments nerada šaubas par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo aizstāvja arguments nav saistīts ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Senāts norāda, ka aizstāvja minētajos nolēmumos paustās atziņas nav attiecināmas uz izskatāmo lietu, ievērojot to, ka tajos vērtēti citi faktiskie un juridiskie apstākļi.

Lietā Nr. SKC-2009/2016 tiesa atzinusi, ka ņemot vērā, ka Darba likuma pārejas noteikumos nav norādes, ka Darba likuma 149. panta piektās daļas jaunais regulējums neizmantotā ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma izmaksas aprēķināšanai, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, piemērojams arī tām tiesiskajām attiecībām, kas izbeigtas pirms jaunās tiesību normas spēkā stāšanās, secināms, ka likumdevējs ar jauno regulējumu nav gribējis ietekmēt darba tiesiskās attiecības, kas jau tikušas izbeigtas. Savukārt lietā Nr. SKC-340/2019, kurā tika konstatēts, ka nebija iestājies Darba likuma 31. pantā noteiktais noilguma termiņš, tiesa atzinusi, ka, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, izmaksājama kompensācija par visu periodu, ne tikai par pēdējiem diviem gadiem.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

S. Kaija A. Branta I. Radzeviča